BIOENERGIA

Eduskunta
Maa- ja metsätalousvaliokunta
mmv@eduskunta.fi
Maa- ja metsätalousvaliokunta, asiantuntijakuuleminen 21.5.2024

Asia: E 28/2024 vp Valtioneuvoston selvitys: Ilmastoriskien hallinta ihmisten ja hyvinvoinnin suojelemiseksi

Kiitämme lausuntopyynnöstä.

Ilmastoriskien hallinta on keskeinen osa hyvää ilmastopolitiikkaa – ja myös elinkeinopolitiikkaa - ja kuten Suomen kannassa todetaan, se on usein myös edellytys ilmastonmuutoksen hillintään kohdistuvien toimien onnistumiselle pitkällä aikavälillä. Komission tiedonannon viesti siitä, että onnistunut ilmastoriskien hallinta edellyttää niihin varautumisen sisällyttämistä oletusarvoisesti kaikkiin politiikanaloihin sekä EU:ssa että jäsenvaltioissa, on oikea. Varautuminen ja ilmastonmuutokseen sopeutuminen on myös osa Pariisin ilmastosopimuksen velvoitteita (artikla 7), joihin Suomi on sitoutunut.

Suomi onkin ollut edelläkävijä ilmastonmuutokseen sopeutumisessa. Ensimmäinen sopeutumisstrategia tehtiin jo vuonna 2005, ja sen jälkeen strategiaa on päivitetty. Työtä on siis tehty jo pitkään, joten edellytykset varautumisen jatkokehittämiseen ovat erittäin hyvät. Ymmärryksemme ilmastonmuutokset vaikutuksista kasvaa koko ajan. On hyvä, että Suomen kannassa pidetään tärkeänä, että ilmastonmuutokseen sopeutumiseen liittyvää tieto- ja osaamispohjaa kehitetään sekä julkisella että yksityisellä sektorilla kaikilla tasoilla ja että Suomi korostaa parasta käytettävissä olevaa tieteellistä tietoa. On erittäin hyvä, että Euroopan ympäristökeskus (EEA) laati keväällä 2024 ensimmäisen eurooppalaisen ilmastoriskiarvion.

Suomen kannassa kiinnitetään huomiota siihen, että ”ilmastonmuutoksen vaikutukset korostuvat pohjoisilla leveysasteilla”. Komission tiedonannossa kuitenkin todetaan, että eniten ilmastopainetta Euroopassa kohdistuu Etelä-Eurooppaan *ja* arktisiin alueisiin. Näemme jo tällä hetkellä, miten ilmastonmuutos on viime vuosina aiheuttanut merkittäviä haittoja Etelä-Euroopassa. Lisäksi tiedonanto tai EEA:n ilmastoriskiarvio eivät edes käsittele ilmastonmuutoksen vahvistumisesta lisääntyvää maahanmuuttopainetta, mikä on tulevaisuudessa melko ilmeinen riski koko Euroopalle ja näkyy erityisesti Etelä-Euroopassa. Suomessa onkin syytä varautua siihen, että näiden vaikutusten hallinta on jatkossakin esillä Euroopan Unionin politiikan ja rahoituskehysten neuvotteluissa.

Bioenergia ry
Eteläranta 10, 00130 Helsinki
www.bioenergia.fi

Tästä syystä Suomen kanta voisi olla hieman lievempi kohdassa, jossa edellytetään, että ”sopeutumista koskevia kustannuksia ei tule käyttää perusteena uuden EU-tason rahoitusinstrumentin perustamiselle.” Olennaista ei ole se, perustetaanko uusi rahoitusinstrumentti – se voi tässä tapauksessa olla jopa perusteltu – vaan se, että Unionin ilmastopolitiikan rahoitusinstrumentit ovat kokonaisuutena katsoen riittävän hyvässä tasapainossa. Tämän tasapainon arviointi – ottaen huomioon myös jo tehtyjen ratkaisujen vaikutus ml. esimerkiksi RRF-rahoitus ja sosiaalinen ilmastorahasto - on kriittisen tärkeää, kun tulevaan rahoituskehyskokonaisuuteen liittyen valtioneuvosto muodostaa ennakkovaikuttamislinjauksia ennen kesällä 2025 annettavaa uutta rahoituskehysehdotusta.

On hyvä, että Suomi edellyttää, että ilmastoriskien hallinnan vahvistamiseen tähtäävien toimien suunnittelussa kunnioitetaan unionin ja jäsenvaltioiden keskinäistä toimivallan jakoa ja että EU-tason tavoitteiden ja toimenpiteiden tarkastelussa huomioidaan jäsenvaltioiden erityispiirteet.

Bioenergia ry toteaa, että Keski-Euroopan metsätuhot ovat jo viime vuosina näkyneet merkittävänä tarjontana energiapuumarkkinoilla. Kaikkea metsätuhoista syntyvää puuta ei pystytä hyödyntämään teollisesti.

Bioenergia ry muistuttaa, että sopeutumisessa biohiilellä on hyödyllisiä ominaisuuksia. Biohiili toimii hyvin vedensuodatuksessa, tasoittaa kosteusolosuhteita maaperässä ja kaupungissa voi ennaltaehkäistä tulvien negatiivisia vaikutuksia. Biohiilen käytöllä voidaan myös luoda pysyvä yli 100 vuotta kestävä hiilivarasto. Suomessa on toistaiseksi vielä pieni, mutta kehittyvä biohiilisektori (ks. EK:n dataikkuna), johon liittyy taloudellisia mahdollisuuksia.

Lisätiedot:
toimitusjohtaja Harri Laurikka, puh. +358 40 1630 465, harri.laurikka@bioenergia.fi